

**COFNODION CYFARFOD Y PWYLLGOR Y CABINET DROS FATERION RHIENI
CORFFORAETHOL A GYNHALIWYD O BELL TRWY TIMAU MICROSOFT, DYDD IAU, 14
HYDREF 2021, AM 14:00**

Presennol

Y Cyngorydd – Cadeirydd

SE Baldwin
CE Smith

HJ David
AJ Williams

J Gebbie
HM Williams

D Patel

Ymddiheuriadau am Absenoldeb

NA Burnett a/ac PJ White

Swyddogion:

Nicola Echanis
Steven Howell
Claire Marchant
Nichola Rogers
Mark Shephard

Pennaeth Addysg a Chymorth Cynnar
Rheolwr Grwp, Y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles
Cyfarwyddwr Corfforaethol - Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles
Regional Adoption Services Manager - Western Bay Regional Adoption Service
Prif Weithredwr

230. **DATGANIADAU O FUDDIANT**

Dim

231. **CYMERADWYO'R COFNODION**

PENDERFYNWYD:

Bod cofnodion 08/04/2021 yn cael eu cymeradwyo fel
cofnod cywir.

232. **MONITRO PERFFORMIAD A CHYNNYDD GWASANAETH MABWYSIADU
RHANBARTHOL BAE'R GORLLEWIN**

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol, Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles yr adroddiad a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am berfformiad a chynnydd Gwasanaeth Mabwysiadu Rhanbarthol Bae'r Gorllewin, gan gynnwys yr Adroddiad Blynyddol ar Ddangosyddion Perfformiad Rhanbarthol ar gyfer 2020/2021 sydd i'w weld yn Atodiad A.

Rhoddodd gefndir i Wasanaeth Mabwysiadu Bae'r Gorllewin (WBAS) a Deddf Mabwysiadu a Phlant 2002. Ychwanegodd fod yr WBAS wedi'i integreiddio i'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol (NAS) fel un o'r pum cydweithrediad rhanbarthol a nodwyd. Rhestrwyd y nodau a nodir yn y cyfarwyddiadau yn 3.5 o'r adroddiad. Roedd rhagor o wybodaeth am y Bwrdd Llywodraethu, y Grŵp Cyngori a'r Cyfarwyddwr Gweithrediadau a'r Tîm Canolog yn 3.6 ymlaen o'r adroddiad.

Eglurodd y Rheolwr Mabwysiadu Rhanbarthol fod yr WBAS wedi dod yn gwbl weithredol ym mis Ebrill 2015. Cyn hyn, darparwyd gwasanaethau mabwysiadu yn lleol drwy'r tri awdurdod lleol, Abertawe, Pen-y-bont ar Ogwr a Chastell-nedd Port Talbot.

Roedd y gwasanaeth mabwysiadu rhanbarthol yn darparu amrywiaeth o wasanaethau ac ymyriadau ar draws y pum maes allweddol i'r rhai oedd wedi'u heffeithio gan fabwysiadu. Y rhain oedd:

- Asesu a chefnogi darpar fabwysiadwyr
- Asesu'r rhai nad ydynt yn asiantaethau (rhiant/gofalwr, mabwysiadu llys-riant gynt)
- Gwasanaethau Cwnsela a Chyfyngwyr Cofnodion Geni (BRC & IS)
- Cymorth mabwysiadu (asesiadau a gwasanaethau cymorth i unrhyw un sydd wedi'u heffeithio gan fabwysiadu)
- Orlhain gefeilliaid a Dod o hyd i Deuluoedd (TT&FF), sy'n golygu gweithio gyda theuluoedd biolegol plant mewn gofal neu ar ôl achosion gofal ac unwaith y bydd Gorchymyn Lleoli wedi'i roi gan y llys wrth chwilio am leoliad mabwysiadu

Amlinellodd y Rheolwr Mabwysiadu Rhanbarthol rai meysydd allweddol o berfformiad a gweithgarwch y gwasanaeth a amlinellwyd yn adran 4.5 o'r adroddiad. Gwelwyd gostyngiad o 16% yn nifer y plant sydd wedi'u hatgyfeirio ar gyfer gwasanaeth olrhain deul o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Cafodd 44 o blant Pen-y-bont ar Ogwr eu cyfeirio o'i gymharu â 62 yn 2019-20. Gwelodd nifer y plant a leolwyd ostyngiad bach yn ystod y flwyddyn yn bennaf oherwydd effaith COVID yn ystod misoedd cynnar y Pandemig - 69 o'i gymharu â 79 yn 2019/20 ond yn fwy tebyg o ran nifer hyd at 2018/19 pan leolwyd 67 o blant. Roedd nifer y plant ym Mhen-y-bont ar Ogwr oedd wedi'u lleoli wedi aros yr un fath â'r flwyddyn flaenorol gydag 20 o blant yn trosglwyddo i'w lleoliad mabwysiadu.

Nododd y Rheolwr Mabwysiadu Rhanbarthol y bu problemau wrth nodi darpar fabwysiadwyr yn ardaloedd Pen-y-bont ar Ogwr a Chastell-nedd Port Talbot, felly roedd y Swyddog Marchnata yn gweithio'n agos gyda'r awdurdodau lleol hyn.

Gofynnodd Aelod y Cabinet Cymunedau mewn perthynas â marchnata ar gyfer Pen-y-bont ar Ogwr a CNPT, beth rydym wedi'i ddysgu a beth y gellir ei wneud i ddod â mwy o fabwysiadwyr ymlaen. Eglurodd y Rheolwr Mabwysiadu Rhanbarthol fod angen gwneud y gwasanaeth yn weladwy ac ymgysylltu â darpar fabwysiadwyr i'w gwneud yn ymwybodol o'r gwasanaeth a rhoi anogaeth. Ychwanegodd y gallai'r Gwasanaeth Mabwysiadu Rhanbarthol edrych ar y perfformiad ar ddiwedd y flwyddyn a gweld beth oedd angen ei wneud wrth symud ymlaen. Dywedodd yr Arweinydd fod y cyfryngau cymdeithasol yn ffordd dda o edrych arno o ran hyrwyddo'r gwasanaeth. Ychwanegodd ei bod yn wythnos fabwysiadu genedlaethol yr wythnos nesaf ac felly byddai lefel wych o waith hyrwyddo ac ymgysylltu yn digwydd yn ystod y cyfnod hwn. Gofynnodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles a allai Aelodau hyrwyddo hyn drwy eu sianeli cyfryngau cymdeithasol er mwyn sicrhau cymaint o ymgysylltu â phosibl.

Soniodd yr Arweinydd fod y protestiadau ar fabwysiadu gorfodol wedi cael effaith negyddol ar fabwysiadu ym Mhen-y-bont ar Ogwr. Gofynnodd a oedd unrhyw arwydd o welliannau neu a oedd diffyg data i wneud y penderfyniad hwnnw. Dywedodd y Rheolwr Mabwysiadu Rhanbarthol ei bod yn rhy gynnar i ddweud ond y byddai'n gallu cael gwell dealltwriaeth yn ddiweddarach yn y flwyddyn.

Holodd yr Arweinydd ynghylch adran o'r adroddiad oedd yn crybwyll bod gostyngiad yn nifer yr asesiadau cymorth mabwysiadu newydd a oedd yn dechrau. Gofynnodd am eglurhad ar hyn gan fod y tîm wedi tyfu a bod mwy o gefnogaeth wedi'i darparu. Eglurodd y Rheolwr Mabwysiadu Rhanbarthol fod hyn o ganlyniad i chwistrelliad o gyllid ar gyfer y flwyddyn flaenorol a oedd yn galluogi mwy o staff i gael eu cyflogi, a'r

canlyniad oedd bod llawer o deuluoedd a oedd ar y rhestr aros yn cael eu clirio'n gyflymach.

Gofynnodd yr Arweinydd a oedd data ar lwyddiant y gwasanaeth ac unrhyw adborth yn dilyn hyn. Dywedodd y Rheolwr Mabwysiadu Rhanbarthol ein bod wedi dechrau derbyn adborth gan fabwysiadwyr ac y byddai'r wybodaeth yn cael ei chyflwyno yn adroddiadau'r y blynyddoedd nesaf. Ychwanegodd bod y gwasanaeth mabwysiadu hefyd wedi dechrau gofyn am adborth ar achosion sydd wedi cau i weld sut roedd mabwysiadwyr wedi teimlo am y gwasanaethau roedden nhw wedi'u derbyn. Ychwanegodd yr Arweinydd fod hyn yn fuddiol er mwyn sicrhau y gallai'r gwasanaeth ddeall y profiadau cadarnhaol a ddarparwyd tra hefyd yn gwella'r gwasanaeth lle bo angen.

Gofynnodd y Dirprwy Arweinydd a oedd unrhyw heriau mawr i'r gwasanaeth mabwysiadu rhanbarthol pan newidiodd Pen-y-bont ar Ogwr i Fwrdd Iechyd Cwm Taf. Eglurodd y Rheolwr Mabwysiadu Rhanbarthol fod rhai heriau bach ond yn gyffredinol, roedd y broses yn ddi-dor. Nid oedd yr heriau a wynebwyd yn effeithio ar y gwaith a wnaed ar lawr gwlad.

PENDERFYNWYD: Bod y Pwyllgor wedi ystyried a nodi perfformiad a chynnydd y Gwasanaeth Mabwysiadu Rhanbarthol

233. **CYMERADWYO'R DATGANIADAU O DDIBEN AR GYFER GWASANAETHAU PRESWYL**

Cyflwynodd Rheolwr y Grŵp – Gwasanaethau Lleoli a Darparwyr adroddiad ar y datganiadau o ddiben diwygiedig ar gyfer y ddarpariaeth bresennol o wasanaethau preswyl plant a phobl ifanc yng Nghyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr.

Esboniodd fod gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr bedwar cartref preswyl i blant ar hyn o bryd sy'n darparu gwasanaethau i blant a phobl ifanc 0-19 mlwydd oed:

- mae Maple Tree House yn darparu gwasanaeth i blant a phobl ifanc rhwng 8 a 18 mlwydd oed sydd angen cyfnod o asesu i sefydlu cynllun lleoliad hirdymor. Y cyfnod asesu yw 6 mis. Mae gan Maple Tree House ddau wely brys hefyd sy'n darparu llety am hyd at 28 diwrnod.
- Mae Sunny Bank yn darparu gwasanaeth tymor canolig i hirdymor i blant a phobl ifanc 8-18 mlwydd oed sy'n arddangos anghenion cymhleth ac yr aseswyd bod angen lleoliad preswyl arnynt.
- Mae Bakers Way yn darparu gwasanaeth seibiant byr i blant a phobl ifanc anabl rhwng 0 a 18 mlwydd oed. Tudalen 43 Eitem 5 ar yr Agenda
- Mae Harwood House yn darparu gwasanaeth preswyl 52 wythnos tymor canolig i hir ar gyfer hyd at dri o blant a phobl ifanc rhwng 8 a 18 mlwydd oed ag anghenion cymhleth, gan gynnwys anabledd dysgu. Fodd bynnag, bydd darpariaeth barhaus yn cael ei hystyried ar gyfer pobl ifanc hyd at 19 mlwydd oed sy'n parhau mewn lleoliadau addysgol.

Eglurodd Rheolwr y Grŵp – Gwasanaethau Lleoli a Darparwyr fod ein holl wasanaethau wedi'u cofrestru yn Hydref 2018 i fodloni gofynion y ddeddfwriaeth newydd. Mae gan bob darpariaeth gwasanaeth mewnol ei datganiad o ddiben ei hun sydd wedi'i hatodi fel Atodiad fel a ganlyn:

Atodiad 1 – Bakers Way
Atodiad 2 – Harwood House
Atodiad 3 – Sunny Bank
Atodiad 4 – Maple Tree House

Yn unol â'r Rheoliadau, mae'r Datganiadau o Ddiben bellach wedi bod yn destun eu hadolygiad blynyddol. Rhestrwyd newidiadau i'r datganiad yn 4.4 o'r adroddiad.

Croesawodd yr Arweinydd yr adroddiad a dywedodd fod y datganiadau o ddiben yn ddogfen sy'n newid yn barhaus a oedd yn adlewyrchu anghenion y plant a'r bobl ifanc a oedd yn byw yn y cyfleusterau hyn. Roedd yn falch o groesawu'r newid oedran o ran y gallai preswlydd aros yn Sunny Bank i 7 diwrnod ar ôl ei ben-blwydd yn 18 mlwydd oed ond nid oedd hynny'n golygu y byddai cymorth yn dod i ben ar ôl y cyfnod hwn gan fod pecynnau cymorth yn cael eu rhoi ar waith ar ôl i'r person hwnnw symud ymlaen.

Tynnodd Rheolwr y Grŵp – Gwasanaethau Lleoli a Darparwyr sylw at y ffaith y bydd gan bob plentyn o 16 mlwydd oed sy'n breswylwyr yn un o'r cartrefi gynllun ar eu cyfer fel eu bod yn barod ar gyfer gadael. Roedd ganddynt rywun wedi'i neilltuo iddynt i'w cynghori a oedd ar gael y tu hwnt i 18 mlwydd oed a hyd at 25 mlwydd oed, gan roi cymaint o gefnogaeth â phosibl iddynt a dywedodd ei bod yn bwysig nad oedd plant â phrofiad o ofal yn profi digartrefedd. Pwysleisiodd yr Arweinydd bwysigrwydd hyn gan mai'r plant mewn gofal oedd y plant mwyaf agored i niwed ac roedd cymorth yn bwysig iawn ar gyfer pan fyddant yn gadael.

Gofynnodd y Dirprwy Arweinydd sut oedd y sefyllfa staffio yn y maes gwasanaeth a pha waith oedd yn cael ei wneud o ran sicrhau parhad y gwasanaeth. Eglurodd Rheolwr y Grŵp – Gwasanaethau Lleoli a Darparwyr fod y sefyllfa o ran staffio wedi gwella'n fawr yn ystod y misoedd diwethaf. Ar wahân i salwch staffio, roedd pob swydd wedi'i llenwi ar hyn o bryd yn Sunny Bank yn ogystal â Maple Tree House, gyda 2 swydd wag yn Harwood House ar lefel uwch a oedd i fod i gael eu llenwi cyn bo hir. Ychwanegodd bod nifer o swyddi gwag yn Bakers Way ers peth amser, ond bod 3 o'r swyddi hynny wedi'u llenwi'n ddiweddar.

Gofynnodd Aelod y Cabinet Cymunedau mewn perthynas â'r swyddi rhan-amser a oedd wedi bod yn wag ers peth amser, a fyddai hyn yn cyfyngu ar ymgeisydd posibl rhag llenwi'r swyddi oherwydd nad oedd yn llawn amser ac a ystyriwyd uno'r swyddi yn swydd llawn amser. Eglurodd Rheolwr y Grŵp – Gwasanaethau Lleoli a Darparwyr, er y byddai swydd amser llawn fel arfer yn fwy buddiol, oherwydd y sefyllfa o ran patrymau rota mewn cartrefi gofal, ei bod yn fwy buddiol cael swyddi rhan-amser uwch yn lle hynny. Ychwanegodd yr Arweinydd ei bod yn amlwg bod llawer o waith wedi'i wneud i drafod sefyllfaoedd y rota a bod y broses recriwtio a'r newidiadau wedi'u gwneud ac wedi bod yn fuddiol.

PENDERFYNWYD: Bod y Pwyllgor wedi nodi cynnwys yr adroddiad ac wedi cymeradwyo'r datganiad o ddiben ar gyfer pob un o'r gwasanaethau preswyl.

234. **AROLYGIAD CARTREFI PRESWYL AROLYGIAETH GOFAL CYMRU**

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol, Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles adroddiad a oedd yn amlinellu'r Cynllun Gweithredu yn dilyn arolygiad Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) o Maple Tree House ym mis Hydref 2020.

Dywedodd Rheolwr y Grŵp – Gwasanaethau Lleoli a Darparwyr fod AGC wedi cynnal arolygiad â phwyslais penodol yn Maple Tree House ar 28 Hydref 2020; mae'r adroddiad arolygu llawn i'w weld yn Atodiad 1. Darparwyd diweddariad llafar i'r pwyllgor yn dilyn

hyn ond bryd hynny nid oedd yr adroddiad arolygu terfynol wedi dod i law. Cynhaliwyd yr Arolygiad i brofi'r diffyg cydymffurfio a godwyd yn y tri arolygiad blaenorol ym mis Medi 2019, Chwefror 2020 ac Awst 2020, yn ymwneud â lles, gofal a chymorth ac arweinyddiaeth a rheolaeth y gwasanaeth. Barnwyd bod y gwasanaeth yn wasanaeth sy'n peri pryder a rhoddwyd hysbysiad o benderfyniad i gyfyngu ar dderbyniadau.

Dywedodd Rheolwr y Grŵp – Gwasanaethau Lleoli a Darparwyr nad oedd unrhyw feysydd wedi'u nodi yn yr arolygiad lle'r oedd angen gwella. Tynnodd sylw at ddarn o'r canfyddiadau a wnaed gan AGC. Canfuwyd bod newidiadau a datblygiadau cadarnhaol wedi bod i brosesau a strwythurau ac i rai o'r systemau mewnol sy'n cefnogi staff i ofalu am bobl ifanc. Ychwanegodd Rheolwr y Grŵp – Gwasanaethau Lleoli a Darparwyr fod Cynllun Gweithredu cynhwysfawr wedi'i ddatblygu gan y Gwasanaeth yn 2019 i fynd i'r afael â meysydd o ddiffyg cydymffurfio a nodwyd o Arolygiadau blaenorol a oedd bellach wedi'u cwblhau ac a oedd yn ffactor a gyfrannodd at y newidiadau a wnaed.

Ychwanegodd Rheolwr y Grŵp – Gwasanaethau Lleoli a Darparwyr eu bod bellach wedi cyflogi'r Dadansoddwr Ymddygiad 4 diwrnod yr wythnos a oedd wedi helpu i ymgorffori'r strwythurau sydd ar waith i gefnogi'r amgylchedd sydd ei angen ar blant i ffynnu. Ychwanegodd mai un o nodau'r gwasanaeth oedd parhau i wneud gwelliannau o flwyddyn i flwyddyn a hyd yn oed gyda'r her sy'n dod o Maple Tree House o ran ei leoliad, credai y gellid gwneud gwelliannau o hyd i sicrhau ei fod yn darparu'r gwasanaeth gorau posibl.

Croesawodd yr Arweinydd yr adroddiad a dywedodd ei bod yn braf gweld y gwelliannau cyflym yn cael eu gwneud mewn cyfnod mor fyr. Diolchodd yn bersonol i'r staff yn Maple Tree House am eu hymrwymiad i'r plant a'r gwasanaethau a ddarperir. Ategodd Yr Aelod Cabinet Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol sylwadau'r Arweinydd a braf oedd gweld bod Maple Tree House yn adfer o'r heriau yr oedd yn eu hwynebu. Dywedodd Rheolwr y Grŵp – Gwasanaethau Lleoli a Darparwyr mai'r tîm a'u hymrwymiad yn wir a wnaeth y newidiadau'n bosibl.

Soniodd Aelod fod methiannau Maple Tree House wedi bod yn bennawd yn y papurau lleol. Gofynnodd sut aethom ati i hyrwyddo'r newidiadau a'r gwelliannau ers hynny yn ogystal â rhoi sicrwydd i ddarpar ddefnyddwyr y gwasanaeth yn y dyfodol. Eglurodd Rheolwr y Grŵp – Gwasanaethau Lleoli a Darparwyr ei bod bob amser yn her ceisio hyrwyddo rhywle lle'r oedd yn gartref i lawer o blant agored i niwed ac felly nad oedd am roi gormod o wybodaeth. Esboniodd fod y gwasanaeth yn cael ei hyrwyddo'n ddiweddar drwy gyflwyniad drwy ADSS Cymru a chymryd cyfleoedd fel hyn pan fyddant yn codi oedd y ffordd orau o hyrwyddo'r gwasanaethau bob amser.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol, Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles y byddent yn cyflwyno cais am anrhydedd gofal cymdeithasol gyda'r nod o hyrwyddo ymhellach y gwaith cadarnhaol a wnaed. Ychwanegodd mai'r nod oedd ailgyflwyno ymweliadau rota pan oeddent yn ddiogel i wneud hynny gan fod hyn yn rhan bwysig iawn o'r broses sicrhau ansawdd.

PENDERFYNWYD:

Bod y Pwyllgor wedi nodi cynnwys yr adroddiad Arolygu ac wedi derbyn a chymeradwyo'r cynllun gweithredu wedi'i ddiweddarau.

235. **EITEMAU BRYN**

Dim